

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỰC VÀ SỰ VẬN DỤNG VÀO CÁCH MẠNG VIỆT NAM HIỆN NAY

HO CHI MINH'S THOUGHT ON PREVENTION AND FIGHT AGAINST CORRUPTION, NEGATIVITY AND APPLICATION TO THE CURRENTLY VIETNAMESE REVOLUTION

NGUYỄN ANH HOÀNG^(*)

THÔNG TIN	TÓM TẮT
<p>Ngày nhận bài: 04-9-2024 Ngày biên tập xong: 10-3-2025 Ngày duyệt đăng: 22-3-2025 Mã số: TCKH48-14-2024 ISSN: 2525 – 2429</p> <p>Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh; tham nhũng, tiêu cực; phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Key words: Ho Chi Minh's thoughts; corruption, negativity; prevention and combat of corruption and negativity.</p>	<p><i>Tình trạng tham ô, lãng phí, tiêu cực và tham nhũng diễn ra trong mọi lĩnh vực đời sống xã hội và ở tất cả các ngành, các cấp. Tham nhũng, tiêu cực gây ảnh hưởng to lớn đến sự phát triển kinh tế - xã hội và làm giảm niềm tin của nhân dân với Đảng và Nhà nước. Việc nghiên cứu, tìm hiểu các tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về tham nhũng, tiêu cực giúp hình thành cơ sở lý luận và thực tiễn giá trị cho công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam hiện nay. Trong phạm vi bài viết, chúng tôi đã phân tích một số tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về tham nhũng, tiêu cực và trên cơ sở đánh giá thực tiễn công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam hiện nay để kiến nghị một số giải pháp nhằm phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh.</i></p> <p>ABSTRACT: Embezzlement, waste, negativity and corruption occur in all areas of social life and in all sectors and levels. Corruption, negativity have had a huge impact on socio-economic development and reduced people's trust in the Party and the State. Researching and understanding President Ho Chi Minh's thoughts on corruption, negativity helps to form a valuable theoretical and practical basis for the fight against corruption, negativity in Vietnam today. Within the scope of the article, the author has analyzed some of President Ho Chi Minh's thoughts on corruption, negativity and based on the assessment of the practical about preventing and combating corruption, negativity in Vietnam today for proposed a number of solutions to prevent and combat corruption, negativity according to President Ho Chi Minh's thoughts.</p>

^(*) ThS. Thanh tra Thành phố Hồ Chí Minh, anhhoang.nguyen933@gmail.com

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đại hội VII của Đảng đã khẳng định: “*Chủ nghĩa Mác-Lê-nin và Tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng*”, quan điểm này đã đánh dấu một bước tiến mới về đổi mới nhận thức và tư duy lý luận của Đảng. Tư tưởng Hồ Chí Minh không chỉ “là tài sản tinh thần vô cùng to lớn và quý giá” của Đảng và dân tộc mà còn là “kim chỉ nam” cung cấp những cơ sở khoa học và kinh nghiệm thực tiễn sâu sắc cho công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực hiện nay.

2. NỘI DUNG

2.1. Tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về tham nhũng, tiêu cực

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đến vấn đề tham nhũng và coi đây là thứ giặc nội xâm rất nguy hại cần phải ra sức phòng, chống. Người cho rằng: “*Tham ô là hành động xấu xa nhất, tội lỗi, đê tiện nhất trong xã hội. Tham ô là trộm cắp của công, chiếm của công làm của tư. Nó làm hại đến sự nghiệp xây dựng nước nhà; hại đến công việc cải thiện đời sống của nhân dân; hại đến đạo đức cách mạng của người cán bộ và công nhân*” [2, tr.141].

Về biểu hiện của tham nhũng, Hồ Chí Minh đã chỉ ra các biểu hiện của tham nhũng thông qua các hành động: “*Đứng về phía cán bộ mà nói, ăn cắp của công làm của tư. Đục khoét của nhân dân. Ăn bớt của bộ đội. Tiêu ít mà khai nhiều, lợi dụng của chung của chính phủ để làm quỹ riêng cho địa phương mình, đơn vị mình. Đứng về phía nhân dân mà nói, tham ô là: ăn cắp của công, khai gian, lậu thuế*”, “*tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu là kẻ thù của nhân dân, của bộ đội và của chính phủ*” [19]. Chung quy lại, các biểu hiện của tham nhũng theo Hồ Chí Minh đó là các hành động ăn cắp của công, làm thất thoát tài sản của công để làm lợi riêng cho bản thân.

Về nguồn gốc của tham nhũng, Hồ Chí Minh cho rằng một trong các nguồn gốc sinh ra

tham nhũng là do bệnh quan liêu mà ra: “*Quan liêu là người cán bộ phụ trách nhưng xa rời thực tế, xa rời quần chúng. Đối với công việc thì không điều tra, nghiên cứu kỹ lưỡng. Chỉ đạo thì đại khái, chung chung. Không lắng nghe ý kiến của quần chúng, tác phong không dân chủ. Sợ phê bình và tự phê bình. Không giữ đúng nguyên tắc lãnh đạo tập thể, phân công phụ trách... Vì vậy, ở đâu có bệnh quan liêu thì ở đó có nạn tham ô, lãng phí*” [2, tr.141]. Để giải thích cho mối tương quan giữa bệnh quan liêu với nguyên nhân dẫn tới tham nhũng, Người đã giải thích: “*Vì những người và những cơ quan lãnh đạo mắc bệnh quan liêu thành thử có mắt mà không thấy suốt, có tai mà không nghe thấu, có chế độ mà không giữ đúng, có kỷ luật mà không nắm vững. Kết quả là những người xấu, những cán bộ kém tha hồ tham ô, lãng phí*” [3, tr.357]; “*Vì những người và những cơ quan lãnh đạo từ cấp trên đến cấp dưới không sát công việc thực tế, không theo dõi và giáo dục cán bộ, không gần gũi quần chúng. Đối với công việc thì trọng hình thức mà không xem xét khắp mọi mặt, không vào sâu vấn đề. Chỉ biết khai hội, viết chỉ thị, xem báo cáo trên giấy, chứ không kiểm tra đến nơi, đến chốn...*” [3, tr.357]. Ngoài ra, Người còn chỉ rõ một nguyên nhân khác để ra tham nhũng đó là căn bệnh “Chủ nghĩa cá nhân”. Người khẳng định, chủ nghĩa cá nhân là bệnh mẹ, “*là một thứ vi trùng rất độc, do nó mà sinh ra các thứ bệnh rất nguy hiểm*” [4, tr.295], trong đó có bệnh tham nhũng được Người coi là căn bệnh nguy hiểm nhất bởi vì nó “*là hành động xấu xa nhất, tội lỗi, đê tiện nhất*” [5, tr.141].

Về tác hại của tham nhũng, Hồ Chí Minh thẳng thắn thừa nhận “*tham nhũng là những con sâu mọt rút lá, cắn hoa, khoét quả*”. Tham nhũng phá hoại đạo đức cách mạng, làm suy thoái phẩm chất, đạo đức của người cán bộ biến họ thành người có tội với cách mạng. Người cho rằng: “*Cán bộ nào mà tham ô, hủ hóa là có tội to với Đảng và Chính phủ, có tội to với nhân*

dân và có tội to cả với anh chị em cán bộ khác” [6, tr.210]. Tham nhũng phá hoại thành quả của cách mạng, tiêu hao của cải của Chính phủ và của nhân dân, có hại đến công việc cải thiện đời sống nhân dân. Người khẳng định: *“Việc tệ nhất là tham ô. Tham ô tức là gián tiếp giết chết đồng bào bị đói và bị nạn”* [7, tr.439].

2.2. Thực tiễn công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam hiện nay

Công tác phòng chống tham nhũng, tiêu cực là một trong những nhiệm vụ cấp bách và lâu dài của Đảng và Nhà nước ta. Hiện nay, *“Công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng được lãnh đạo, chỉ đạo và thực hiện quyết liệt, toàn diện, đi vào chiều sâu, với quyết tâm chính trị rất cao, không có vùng cấm, không có ngoại lệ và đạt nhiều kết quả rất quan trọng, rõ rệt, được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao và quốc tế ghi nhận. Tham nhũng từng bước được kiềm chế, ngăn chặn, có chiều hướng thuyên giảm”* [1, tr.206]. Kết quả của những thành tựu đã đạt được trong những năm qua đó là sự quyết tâm phòng chống tham nhũng của Đảng và Nhà nước bằng việc xây dựng, hoàn thiện thể chế về quản lý kinh tế - xã hội, pháp luật và đấu tranh không khoan nhượng với các hành vi tham nhũng.

Về công tác nội chính, *“từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng đến nay, Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã tổ chức 03 Hội nghị toàn quốc về công tác nội chính, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; ban hành hơn 100 văn bản để tăng cường công tác xây dựng Đảng, hệ thống chính trị và phòng chống tham nhũng, tiêu cực (tăng 02 lần so nửa đầu nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng). Quốc hội đã thông qua 24 luật, pháp lệnh và ban hành nhiều nghị quyết quan trọng; Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành 335 nghị định, 86 quyết định; các bộ ban hành gần 1.800 thông tư, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước trên các*

lĩnh vực, từng bước hoàn thiện cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để “không thể” tham nhũng, tiêu cực” [18]. Các vụ việc liên quan đến tham nhũng đều được khởi tố, điều tra và xét xử kịp thời, *“công tác điều tra, truy tố, xét xử được tiến hành mạnh mẽ, quyết liệt; nhiều vụ án tham nhũng, tiêu cực đặc biệt nghiêm trọng, xảy ra cả trong khu vực Nhà nước và khu vực ngoài Nhà nước được chỉ đạo xử lý bài bản, thận trọng, nghiêm minh. Trong 6 tháng đầu năm 2023, các cơ quan tiến hành tố tụng đã khởi tố, điều tra 452 vụ án/1.409 bị can về các tội tham nhũng (tăng 155 vụ/727 bị can so cùng kỳ năm 2022). Riêng các vụ án, vụ việc Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo đã khởi tố mới 07 vụ án/37 bị can, khởi tố bổ sung 149 bị can trong 15 vụ án; kết thúc điều tra 07 vụ án/107 bị can, kết thúc điều tra bổ sung 02 vụ án/34 bị can; ban hành cáo trạng truy tố 09 vụ án/175 bị can; xét xử sơ thẩm 10 vụ án/131 bị cáo; xét xử phúc thẩm 07 vụ án/62 bị cáo”* [18].

Về công tác kiểm tra, giám sát, công tác kiểm tra, giám sát được thực hiện đồng bộ, nghiêm túc và sâu sát, kết quả cho thấy *“trong 10 năm (từ 2012-2022), đã xử lý kỷ luật 2.740 tổ chức đảng và hơn 167.700 cán bộ, đảng viên, trong đó có hơn 190 cán bộ diện Trung ương quản lý (có 4 ủy viên Bộ Chính trị, nguyên ủy viên Bộ Chính trị; 36 ủy viên Trung ương Đảng, nguyên ủy viên Trung ương Đảng; hơn 50 sĩ quan cấp tướng trong lực lượng vũ trang); qua thanh tra, kiểm toán kiến nghị xử lý kỷ trách nhiệm gần 44.700 tập thể, cá nhân, chuyển cơ quan điều tra, xử lý gần 1.200 vụ việc có dấu hiệu tội phạm”* [17, tr.27].

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được, công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực còn một số hạn chế, khiếm khuyết. Một trong các hạn chế có thể kể đến đó là: Công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở một số bộ, ngành, địa phương chưa được chú trọng và chưa có sự quyết liệt; trách nhiệm của người đứng đầu đối với công tác phòng, chống tham

những, tiêu cực chưa được đề cao; tình trạng những nhiễu, tiêu cực trong một số ngành, lĩnh vực vẫn còn tồn tại gây bức xúc trong Nhân dân; thể chế về quản lý kinh tế - xã hội còn nhiều bất cập; cơ chế kiểm soát quyền lực đối với tổ chức và người có chức vụ, quyền hạn chưa đủ mạnh; chế độ lương, thưởng và phúc lợi trong khu vực công còn thấp, chưa đáp ứng đầy đủ các yêu cầu thiết yếu của đội ngũ cán bộ, công chức nên chưa tạo ra được cơ chế “không thể, không dám và không cần, không muốn” tham nhũng; việc kiểm soát tài sản, thu nhập chưa chặt chẽ, hiệu quả...

2.3. Vận dụng Tư tưởng Hồ Chí Minh trong các giải pháp phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam hiện nay

Theo Hồ Chí Minh, việc thực hiện phòng, chống tham nhũng, tiêu cực phải được thực hiện bài bản, có kế hoạch, có chiến lược chứ không phải làm rời rạc, nhất thời. Hồ Chí Minh nói rõ việc phòng chống tham nhũng “*Ắt phải có chuẩn bị, kế hoạch, tổ chức, ắt phải có lãnh đạo và trung kiên*” [8, tr.238]. Đồng thời, Người chỉ ra cụ thể các bước để đấu tranh với tham nhũng, lãng phí, tiêu cực bao gồm: “*Bước 1, đánh thông tư tưởng, phải khai hội đủ mặt mọi người trong cơ quan, đơn vị, trường học... để giải thích rõ ràng, nói đi nói lại, cho mọi người đều hiểu; Bước 2, khi mọi người đã hiểu thì chia từng tiểu tổ để nghiên cứu những tài liệu, lời dạy của Lênin, Xtalin, Tuyên ngôn của Đảng Lao động, chính sách và chỉ thị của Đảng và của Chính phủ, tài liệu nói về cần, kiệm, liêm, chính, và cách sửa đổi lối làm việc...; Bước thứ 3 là tiến hành kiểm thảo để giải quyết các vấn đề, giải thích các thắc mắc, sửa chữa những khuyết điểm trong phong trào kiểm thảo*” [19]. Trong bất kỳ mọi lĩnh vực nào thì giải pháp đầu tiên không thể thiếu đó là giáo dục tư tưởng, nhận thức bởi vì tư tưởng, nhận thức đúng thì hành động mới chính xác được và Người cho rằng: “*Trong phong trào chống tham ô, lãng phí, quan liêu, giáo dục là chính,*

trừng phạt là phụ, nghĩa là, ai kiểm thảo đúng những người khác sẽ được khen thưởng; ai có lỗi mà thật thà tự kiểm thảo thì lỗi nhẹ sẽ được tha thứ, lỗi nặng sẽ được xử nhẹ hoặc lấy công chuộc tội (trừ những tội lỗi đặc biệt nặng); ai có lỗi mà không thật thà tự nói ra sẽ bị kỷ luật; ai ngăn cản, đe dọa những người kiểm thảo mình sẽ bị kỷ luật” [9, tr.361]. Điều này thấy được giá trị nhân văn trong tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, tuy nhiên với những “tội đặc biệt nặng, không thật thà, không tự giác kiểm thảo”, Người xử lý rất nghiêm bởi vì “*Nếu phải giết đi một con sâu mà cứu được cả rừng cây thì việc đó là cần thiết, hơn nữa là nhân đạo*”. Người cũng nhắc lại lời cảnh báo của Lênin: “*Không xử bắn lũ ăn của đút lót... đó là một điều xấu hổ cho những đảng viên cộng sản, cho những người cách mạng*” [10, tr.288]. Để có cơ sở cho việc đấu tranh, phòng chống tham nhũng, lãng phí, ngày 26-01-1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ban hành Quốc lệnh quy định cụ thể 10 điều thưởng và 10 điều phạt, cho quân và dân biết rõ những điều nên tránh, những việc nên làm. Trong đó điều phạt thứ 8 đã quy định: Trộm cắp của công sẽ bị xử tử. Bên cạnh đó, ngày 23-11-1946, Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh số 64-SL về việc thành lập Ban Thanh tra đặc biệt và Tòa án đặc biệt để đấu tranh có hiệu quả chống tham ô, lãng phí. Hiện nay, việc nghiên cứu, học tập và áp dụng Tư tưởng Hồ Chí Minh về tham nhũng, tiêu cực, lãng phí là nhu cầu cần thiết trong công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng của Đảng và Nhà nước ta. Để công tác phòng, chống tham nhũng đạt kết quả cao trong thời gian tới, cần thực hiện tốt một số giải pháp trọng tâm như sau:

Một là, nâng cao nhận thức trong toàn đảng, toàn dân về nguy cơ, tác hại của tham nhũng, nhận diện tham nhũng và các biện pháp phòng, chống tham nhũng.

Nâng cao nhận thức, vai trò, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, người đứng đầu cơ quan, đơn vị và cán bộ,

đảng viên, công chức, viên chức cùng toàn thể Nhân dân thông qua công tác tuyên truyền, giáo dục, nêu gương của người đứng đầu. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng khẳng định: *“Có cán bộ tốt việc gì cũng xong. Muốn việc thành công hay thất bại, đều do cán bộ tốt hoặc kém”* [11, tr.280]. Do đó, sự nhận thức và ý thức trách nhiệm của mỗi cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức về công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực có quan hệ mật thiết đến sự thành bại của công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực hiện nay. Theo Hồ Chí Minh *“lãnh đạo quan trọng nhất là lãnh đạo tư tưởng, phải hiểu tư tưởng của mỗi cán bộ để giúp đỡ thiết thực trong công tác; vì tư tưởng thông suốt thì làm tốt, tư tưởng nhùng nhằng thì không làm được việc gì”* [12, tr.309]. Đặc biệt đối với cán bộ, đảng viên là người lãnh đạo trong các cơ quan nhà nước thì vấn đề nhận thức và ý thức trách nhiệm có ý nghĩa rất quan trọng trong việc phòng, chống tham nhũng bởi một khi có quyền lực trong tay thì nó rất dễ dẫn đến nguy cơ lạm dụng quyền lực để tư lợi riêng. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng chỉ rõ: *“Những người trong các công sở đều có nhiều hoặc ít quyền hành. Nếu không giữ đúng Cần, Kiệm, Liêm, Chính thì dễ trở nên hủ bại, biến thành sâu mọt của dân”* [13, tr.122]. Nếu không có nhận thức đúng và bản lĩnh vững vàng thì cán bộ, đảng viên rất dễ sa vào chủ nghĩa cá nhân, từ đó sẽ dẫn tới tha hóa, biến chất mà sinh ra tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

Hai là, hoàn thiện hệ thống chính sách, pháp luật, thể chế kinh tế - xã hội và các cơ chế kiểm soát hữu hiệu để phòng, chống tham nhũng.

Việc quan trọng và cốt yếu trong giải pháp này là phải xây dựng được cơ chế phòng, chống tham nhũng hiệu quả, trong đó cơ chế pháp lý được xem là cơ chế hữu hiệu nhất. Việc xây dựng cơ chế pháp lý phải bảo đảm sự đồng bộ, thống nhất, hiệu quả, có tính khả thi và chế tài đủ “mạnh” để xử lý vi phạm. Bên cạnh việc hoàn thiện các cơ chế phòng, chống tham

nhũng, còn phải hoàn thiện thể chế kinh tế-xã hội, phải xây dựng cơ chế ngăn chặn “lợi ích nhóm”, chống đặc quyền, đặc lợi; đẩy mạnh cải cách hành chính, kiên quyết loại bỏ những cản trở về thể chế và thủ tục hành chính tạo điều kiện cho tham nhũng; cần triệt để xóa bỏ cơ chế xin-cho; tăng cường kiểm soát có hiệu quả tài sản, thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn nhằm tạo ra cơ chế “không thể, không dám tham nhũng”. Đi kèm với đó cần có chính sách, đãi ngộ, lương, thưởng để cải thiện đời sống, thu nhập của cán bộ, công chức để bảo đảm cho họ một khoản thu nhập mà “không cần” phải tham nhũng.

Ba là, huy động sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị và nhân dân trong phòng, chống tham nhũng.

Cần phát huy sức mạnh của cả hệ thống chính trị và nhân dân trong phòng, chống tham nhũng. Phải coi phòng, chống tham nhũng là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị dưới sự lãnh đạo của Đảng. Bên cạnh việc huy động sức mạnh của toàn hệ thống chính trị thì việc phát huy vai trò của nhân dân cũng là yếu tố then chốt. Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn nhấn mạnh đến vai trò của nhân dân, coi nhân dân là cái gốc, là nền tảng, là cội nguồn sức mạnh của cách mạng Việt Nam. Người từng nói *“Để trăm lần không dân cũng chịu/ Khó vạn lần dân liệu cũng xong”* và Người cũng chỉ rõ: *“Chống tham ô, lãng phí, quan liêu là dân chủ”, “Dân chủ là dựa vào lực lượng quần chúng, đi đúng đường lối quần chúng. Cho nên phong trào chống tham ô, lãng phí, quan liêu ắt phải dựa vào lực lượng quần chúng thì mới thành công”, “Phải động viên quần chúng, phải thực hành dân chủ, phải làm cho quần chúng hiểu rõ, làm cho quần chúng hăng hái tham gia thì mới chắc chắn thành công. Quần chúng tham gia càng đông, thành công càng đầy đủ, mau chóng”* [14, tr.262]. Vì vậy phát huy sức mạnh của cả hệ thống chính trị phải kết hợp với việc huy động sức mạnh của toàn dân tham gia vào công cuộc đấu tranh

phòng chống tham nhũng bởi “*Đông đảo nhân dân rất nhiều tai mắt*” [21] sẽ giúp cho Đảng và Nhà nước phát hiện ra tham nhũng.

Bốn là, tăng cường và nâng cao chất lượng công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát và xử lý kiên quyết, kịp thời, nghiêm minh, không có vùng cấm đối với các hành vi tham nhũng, lãng phí.

Các cơ quan thanh tra, kiểm tra của Đảng và Nhà nước, các ngành, các đơn vị phải có kế hoạch tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát về tình hình thực hiện nghị quyết, chỉ thị của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước. Người đã từng khẳng định: “*Có kiểm tra mới phát huy được tinh thần tích cực và lực lượng to tát của Nhân dân, mới biết rõ năng lực và khuyết điểm của cán bộ, mới sửa chữa và giúp đỡ kịp thời*” [15, tr.636], “*Sự thành công hoặc thất bại của chính sách đó là do nơi cách tổ chức công việc, nơi lựa chọn cán bộ và do nơi kiểm tra*” [15, tr.636]. Đề cập đến cách thức thực hiện kiểm tra, Người đã chỉ rõ hai vấn đề, trước hết mỗi cá nhân, tổ chức cần phải biết tự kiểm tra, tự kiểm soát hành vi, công việc của chính mình thông qua “*thật thà tự phê bình và phê bình để tỏ rõ hết mọi khuyết điểm và tìm cách sửa chữa hết mọi khuyết điểm ấy*” [16, tr.637] và yêu cầu “*kiểm tra phải có hệ thống nghĩa là khi đã có nghị quyết, thì phải lập tức đốc thúc sự thực hành nghị quyết ấy, phải biết rõ sự sinh hoạt và làm việc của cán bộ và nhân dân địa phương ấy. Có như thế mới kịp thời*

thấy rõ những khuyết điểm và những khó khăn”, “*kiểm tra không nên chỉ bằng cứ vào các tờ báo cáo, mà phải đi đến tận nơi*” [16, tr.637]. Cũng như kiểm tra, đối với hoạt động thanh tra, Người cũng yêu cầu: “*Thanh tra muốn biết, muốn thấy, muốn hiểu rõ sự thật ở cơ quan, địa phương nào đây phải đến tận nơi, nghe ngóng, tìm hỏi, chịu khó*” [22]. Bên cạnh việc tăng cường và nâng cao chất lượng công tác thanh tra, kiểm tra cần thực hiện tốt và có hiệu quả công tác giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo nhằm phát hiện các dấu hiệu liên quan đến tham nhũng. Khi phát hiện có dấu hiệu tham nhũng cần xử lý nghiêm minh, kịp thời, không bao che, “*không có ngoại lệ, không có vùng cấm*”, thực hiện kịp thời các biện pháp kê biên, phong tỏa, tạm giữ tài sản nhằm thu hồi triệt để tài sản tham nhũng.

3. KẾT LUẬN

Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nói: “*Quan liêu, tham ô, lãng phí là tội ác, phải tẩy sạch nó, phải thực hiện cần, kiệm, liêm, chính để đẩy mạnh thi đua sản xuất và tiết kiệm để đưa kháng chiến đến thắng lợi, kiến quốc đến thành công, để xây dựng thuần phong mỹ tục trong toàn dân, toàn quốc*” [20]. Tư tưởng của Người về chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí là cơ sở lý luận có giá trị to lớn và mãi mãi là kim chỉ nam định hướng cho toàn Đảng và toàn dân ta trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập 2, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [2] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 14, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [3] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [4] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 5, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [5] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 14, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [6] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 10, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [7] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 9, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [8] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

- [9] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [10] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [11] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 5, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [12] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 9, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [13] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 5, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [14] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [15] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 5, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [16] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 5, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [17] Nguyễn Phú Trọng (2023), *Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [18] Ủy ban kiểm tra TW (2023), *Phiên họp thứ 24 Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực*, <https://ubkttw.vn/danh-muc/tin-tuc-thoi-su/phien-hop-thu-24-ban-chi-dao-trung-uong-ve-phong-chong-tham-nhung-tieu-cuc.html>, ngày truy cập: 20-3-2024.
- [19] Hồ Chí Minh (1952), *Bài nói chuyện về Thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu*, <http://ldldq11.org.vn/gioi-thieu/s-tay-cong-oan/item/327-b%C3%A0i-n%C3%B3i-chuy%E1%BB%87n-%E2%80%9Cth%E1%BB%B1c-h%C3%A0nh-ti%E1%BA%BFt-ki%E1%BB%87m-ch%E1%BB%91ng-tham-%C3%B4-l%C3%A3ng-ph%C3%AD-ch%E1%BB%91ng-b%E1%BB%87nh-quan-li%C3%AAu%E2%80%9D-c%E1%BB%A7a>, ngày truy cập: 17-10-2024.
- [20] Hồ Chí Minh (1952), *Chống quan liêu, tham ô, lãng phí*, <https://hochiminh.nhandan.vn/chong-quan-lieu-tham-o-lang-phi-847.html>, ngày truy cập: 17-10-2024.
- [21] Hồ Chí Minh (1962), *Bài nói chuyện với Trường Thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa Hòa Bình*, <https://dangcongsan.vn/doi-moi-can-ban-va-toan-dien-giao-duc-dao-tao/chu-nghia-mac-lenin-tu-tuong-ho-chi-minh-ve-giao-duc-dao-tao/bai-noi-chuyen-voi-truong-thanh-nien-lao-dong-xa-hoi-chu-nghia-hoa-binh-347650.html>, ngày truy cập: 17-10-2024.
- [22] Hồ Chí Minh (1957), *Bài nói chuyện tại Hội nghị Cán bộ thanh tra toàn miền Bắc ngày 19-4-1957*, <https://tt.binhding.gov.vn/vi/news/hoc-tap-va-lam-theo-tu-tuong-dao-duc-phong-cach-ho-chi-minh/chu-tich-ho-chi-minh-va-nhung-loi-can-dan-trong-cong-tac-thanh-tra-340.html>, ngày truy cập: 17-10-2024.